

[Bertel Dahlgaard.]

gerne henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa, at man kan heller ikke gaa ud fra som en Selvfølge, at en Kronesaenkning ikke paavirker de Priser i udenlandsk Mønt, som vi opnaar for vor Eksport. Derfor drager jeg følgende Konklusion: saavel Regeringen som Erhvervsorganisationerne, Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationerne, har en Pligt til at lægge Forholdene saaledes til Rette, at disse Spørgsmaal løses, ikke isolerede, hver for sig, men løses i Sammenhæng.

Under den Forhandling, der er foregaaet her i Tinget i de sidste Par Maaneder, har ganske naturligt Spørgsmaalet om en Mindretalsregerings særlige Stilling spillet en Rolle, men desværre er man vist ikke naaet til en Klaring af Problemet. Den højtærede Statsminister erkender, at Regeringen har Pligt til at vise vidtgaende Forhandlingsvilje, men naar vi saa kommer til Afgørelsen af, hvad der er vidtgaende, synes Forstaaelsen at glippe. Jeg tror ikke, jeg vil kunne modsiges, naar jeg siger, at i Spørgsmaalet om Valgretsaldere vist der ikke vidtgaende Forhandlingsvilje. Her var et Spørgsmaal, hvor alle de øvrige Partier var imod Regeringen, og hvor endda Dele af Regeringens eget Parti og Regeringspartiets Ungdomsorganisation havde erklæret sig enig med de andre Partier, og hvor det var almindeligt kendt, at Dele af Regeringspartiet her i Salen gerne saa et Forlig med Spørgsmaalets Afgørelse ved Folkeafstemning som Resultat — og endda hindrede Statsministerens Parti en Forstaaelse. Jeg erkender, at det kunde overfladisk se ud som Styrke; jeg tror desværre, at det faktisk var et Udtryk for Svaghed, og jeg betragter det paa videre Sigt som uklogt.

Men ogsaa paa anden Maade har den højtærede Statsminister givet Udtryk for en Tankegang, som desværre nok ikke vil vise sig holdbar. Jeg saa, at Statsministeren i et Interview i „Jyllands-Posten“ har udtrykt det paa den Maade, at lige saa naturligt som det er, at Regeringen ikke kan gennemføre noget, der ikke kan skabes Flertal for i Folketinget, lige saa naturligt er det, siger Statsministeren, at et Flertal i Folketinget unnlader at gennemføre, hvad Regeringen er imod. Enhver kan se, at denne Opstilling halter. I sin Konsekvens betyder det jo, at et Flertal i Folketinget ikke har større Betydning end et Mindretal. Det vil ikke være svært at nævne Eksempler paa økonomiske Reforme af afgørende Betydning, hvor det i Befolkningen vilde føles som en fuldkommen utaalelig Tilstand, om

f. Eks. et Flertal paa tre Fjerdedele af Folketinget skulde lade Reformen hvile, fordi en Fjerdedel var imod den. En Parlamentarisme, der betjenes af Mindretalsregeringer, forudsætter saavel en vis Hensynsfuldhed fra Flertallets Side som en Forstaaelse hos Regeringen af dens særlige Stilling som kun en Mindretalsregering, en Forstaaelse af, at den ikke i Kraft af at være Regering besidder Flertallets Rettigheder. Regeringen maa have en saa overlegen Forstaaelse af sin særlige Stilling, at den inden for rimelige Grænser kan lade Flertallets Beslutninger passere uden at etablere storpolitisk Konflikt og uden at tabe sin Prestige. Jeg for min Del siger dette ud fra en velvillig Bedømmelse af Ministeriets Stilling, men jeg siger det ogsaa for at have sagt det i Tide, saa det ikke senere skal kunne bebrejdes os, at vi handler ud fra saadanne Synspunkter.

Med Hensyn til den foreliggende politiske Situation i øvrigt er der jo hændt det interessante, at man i konservative Avisartikler og Tidsskriftartikler stærkt har understreget Ønskeligheden af et nøje Samarbejde mellem det konservative Parti, Venstre og Det radikale Venstre, og en konservativ Chefredaktør har endogsaa udtalt, at der er Dele af det radikale Program, som enhver god Konservativ kan skrive under paa.

Jeg vil gerne straks sige til saa megen Venlighed, at det er en Udvikling inden for konservativ Politik, som vi sætter megen Pris paa. Som bekendt er der ikke i Det radikale Venstres Politik eller i vort Program sket nogen Ændring i konservativ Retning, tværtimod er der i det af vort Parti før Valget udsendte Programskrift „Efterkrigstidens Samfund“ sket en yderligere Demokratisering af de Synspunkter, vi har repræsenteret i dansk Politik, svarende til de nye sociale og økonomiske Opgaver, vi i Dag staar over for. Naar man nu fra konservativt Hold kan udtale sig, som jeg her har nævnt . . . (*Hans Hedtoft*: Det er Schoch-Behandling!). Ja, maaske det ogsaa kan være Resultatet af en jævnt fremadskridende Behandling. Men altsaa, naar man kan udtale sig, som jeg her har nævnt, er det et Udtryk for et saadant Skred i den politiske Udvikling herhjemme, at vi netop, som jeg udtalte i min første Tale under Finanslovbehandlingen, kan vente nye Muligheder for en rig Reformlovgivning. Jeg vil i det hele taget sige — og det være sagt til alle Sider —, at vi sætter i vort Parti stor Pris paa det, hver Gang konservative Partier nærmer sig vort Partis Synspunkter, og jeg følger til: